

Verslag Architectuurraad | 09-10-2014 |

Aanwezig: Jos Dirksen (Malmberg, GEU), Arjan Aarnink (CITO), Jacob Hop (saMBO-ICT), Joost van Dijck (VDOD), Tonny Plas / Brian Dommissie (SION, Kennisnet), Daniel van Winsum (Hogeschool Utrecht), Roberto Wiredu (Onderwijsinspectie), Jeroen Hamers, HP Köhler, Henk Nijstad (Kennisnet), Ariane Goossens (SURF).

Afwezig: Bram Gaakeer (OCW), Gerald Groot Roessink (DUO), John Klerkx (Universiteit Utrecht) . Met kennisgeving: Paul de Wit (Van Dijk Educatie), Hans Nouwens (TU delft).

1. Opening, verslag en terugkoppeling Standaardisatieraad

Mededelingen:

- De vernieuwde website van Edustandaard is live, sinds 1 week
- Brian Dommissie is de nieuwe voorzitter van de werkgroepen NL QTI en UWLR (Gebruik Leermateriaal). Hij is de opvolger van Jim Bijlstra. Brian is ook de voorzitter van de werkgroep Edukoppeling
- Welkom: Robert Wiredu namens de onderwijsinspectie.

Het verslag van 5 juni 2014 wordt aangenomen, met de wijziging dat Joost van Dijck deelneemt onder de vlag van de VDOD (ipv. alleen Rovict).

2. Presentatie en registratie HORA referentiearchitectuur voor het HO

In het kader van de aanmelding voor registratie van HORA geeft Daniel van Winsum een presentatie over HORA (zie de website en de dropbox). Hij vertelt over de aanleiding (studie naar clouddiensten in het HO); de ontstaansgeschiedenis; de onderdelen (principes & drivers; bedrijfsfunctiemodel; informatiemodel (bijvoorbeeld een generieke scan voor BIV-classificatie); implementatiehulpmiddelen) en waar je die onderdelen en het geheel voor kan gebruiken; spin-off van HORA: architectuurberaad Hoger Onderwijs

- Bij de registratie is vastgesteld (en beaamd door HORA) dat mapping op KOI gedaan zou moeten worden met name waar die begrippen de keten raken. Bureau Edustandaard bewaakt dit en plaatst dit op de kalender voor 2015

Daniel sluit af met een aantal adviezen, Daarnaast komen er nog een aantal vragen van de andere AR-leden:

- Op de HORA-wiki is geen enkele link te vinden met de ROSA. Hoe verhouden beide referentiearchitecturen zich tot elkaar?
Daniel: hou de ROSA lean& mean. Alleen voor die onderdelen die bovensectoraal zijn en waar dit toegevoegde waarde heeft.
- Vraag: speelt IAA ook binnen HORA?
Daniel: Identiteiten van personen speelt zeker, maar veel instellingen kijken daar anders naar dan vanuit het perspectief SION-IAA. Prospects zou interessant kunnen zijn omdat het juist aansluit op andere sectoren; Identiteiten van instellingen speelt niet zo; identiteit van personen wordt eigenlijk vooral door DUO geregeld (en

- gecheckt); identiteiten van medewerkers en vooral ook externe medewerkers zijn wel weer relevante onderwerpen voor IAA;
- Bekostiging staat niet in het bedrijfsfunctiemodel.
--> Dat klopt omdat het niet een losstaande functie van de instelling is. Ook bij TripleA is bekostiging niet een aparte bedrijfsfunctie.
 - Studentenmobiliteit is een interessant instellings- en sectoroverstijgend thema. Hier ligt een uitdaging voor de komende jaren. Het probleem zit hem er met name in dat je kunt aantonen dat je ook daadwerkelijk zelf de persoon bent die het certificaat heeft behaald.
 - Vraag: graag de samenhang / overlap met ROSA beter aangeven.
Actiepunt: Daniel (of Joyce) en Tonny gaan verkennen op welke punten de samenhang belicht kan worden. Deze worden de volgende AR-bijeenkomst gepresenteerd.
 - Relatie met KOI gaan we leggen wanneer zich daar een concrete behoefte voor aandient, maar wordt in ieder geval als een relevante activiteit gezien.
 - Er zou nog een overall leeswijzer moeten zijn waar alle referentie architecturen, de overeenkomsten en verschillen, worden benoemd
Actiepunt: Bureau Edustandaard

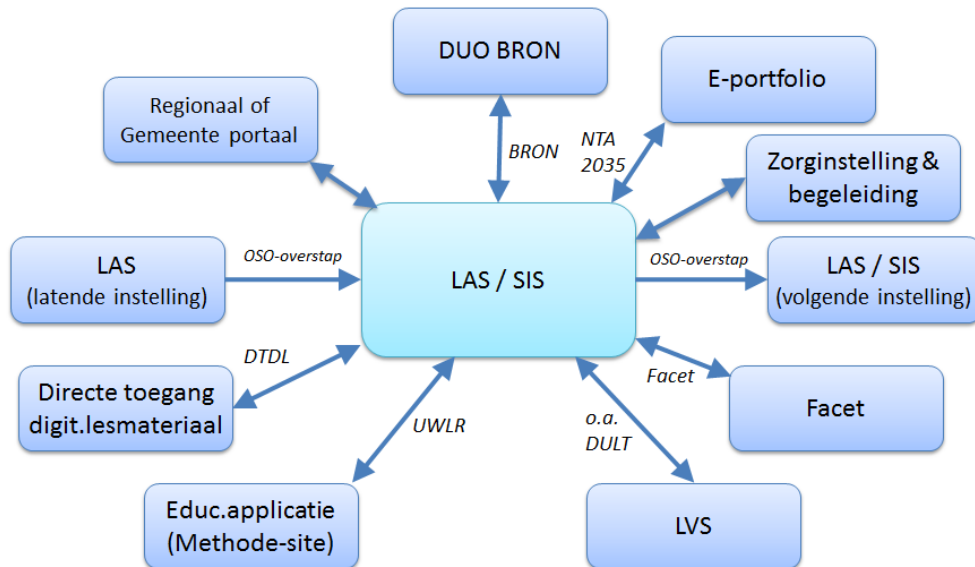
Toezegging door Jacob Hop: bij de volgende bijeenkomst van de Architectuurraad (waarschijnlijk januari 2014) wordt de Triple A-MBO architectuur ter registratie aangeboden.

Besluit: de Architectuurraad registreert de HORA referentiearchitectuur.

3. Architectuurview op leerlinggegevens

Bureau Edustandaard heeft een architectuurview ontwikkeld op leerlinggegevens, als input voor discussie en eventuele sturing op het proces van standaardisatie en implementatie. Henk Nijstad presenteert, zie de website en de dropbox. Exemplarisch voor de problematiek van de talrijke uitwisselingen waarin leerlinggegevens voorkomen, die allemaal andere varianten bevat en die dus niet geharmoniseerd (gerelateerd) zijn, zie onderstaand figuur.

Uitwisselingen van leerlinggegevens van/naar buiten de onderwijsinstelling

Opmerkingen/ discussiepunten:

- Plaatje hierboven kan gemakkelijk nog worden aangevuld met nog meer koppelingen (Joost van Dijk). 'als we hier niet gaan harmoniseren wordt het op termijn onbetaalbaar'
- Jos Dirksen: vanuit de GEU ondersteunen we eigenlijk al deze varianten. Dat is enorm veel dubbel werk en foutgevoelig.
- DUO vraagt om verplicht leerjaar aan te leveren, maar dat gegeven is "drijfzand".
- Taalgebruik niet consistent is niet zo erg, maar vooral modellering van groepen versus leerjaar is een knelpunt
- Nog een exemplarisch probleempunt is de typering en verwerking van een telefoonnummer.

Na discussie stelt de Architectuurraad vast:

- De pijn zit hem in de semantiek: in al die varianten van leerlinggegevens die vaak deels of vaak ook niet overlappen
- Dit werkt nu al belemmerend op de informatiestromen in de diverse ketens, maar gaat ons op termijn nog veel meer problemen opleveren, zeker als we toe willen naar het combineren van data uit diverse bronnen voor bijv. gepersonaliseerd leren. Dit probleem aanpakken levert een 'winnende business case' op (Jacob Hop)

Besluit: De Architectuurraad stelt vast dat dit probleem hoge prioriteit moet krijgen. De structurele oplossing: er moet een domeinmodel voor leerlinggegevens worden ontwikkeld, waarbij de belangrijkste use cases meegenomen moeten worden. De belangrijkste spelers in dit domein (DUO, CvTE, Cito, LAS, uitgevers) dienen hierbij betrokken te worden. De in ontwikkeling zijnde domeinmodellen voor Toetsen & examineren, en voor de Modelling onderwijsinstelling kunnen hierbij als voorbeeld dienen.

Op basis van dit domeinmodel kan een soort masterplan 'harmonisering leerlinggegevens' worden ontwikkeld, met een roadmap voor de standaardisatie (harmonisatie) voor de diverse standaarden waarin leerlinggegevens zijn opgenomen. Met de erkenning dat elke standaard een eigen ritme heeft.

Bureau Edustandaard neemt hiervoor initiatief, voor 2015.

Aansluitend presenteert Henk nog enkele slides over de diverse invullingen van de andere meer technische lagen voor communicatie van leerlinggegevens, oa. het communicatieprotocol. Ook hier zijn dus diverse invullingen, waarbij de recent bij Edustandaard in beheer genomen Edukoppeling een aantal voordelen biedt omdat die invulling geeft aan privacy en security-vereisten en afgeleid is van een overheidsstandaard (Digikoppeling) die reeds breed wordt toegepast voor de communicatie tussen verschillende overheidspartijen.

De laatste slide gaat hierover: waar leerlinggegevens aan de orde zijn, geldt de WBP en de nieuwe Europese verordening. Wat moet je uitwisselen, maar ook wat **mag** je uitwisselen: Doelbinding en privacy zijn zeer relevant.

De vergelijking dringt zich op met de BIV-classificatie die Daniel liet zien: eigenlijk zouden alle processen geclassificeerd moeten zijn – en ingericht volgens de hieruit volgende consequenties. Zover is het nu nog lang niet, maar de aanwezige Architectuurraad geeft aan dat het onontkoombaar is ook deze route in te slaan.

Tonny Plas presenteert de volgende AR bijeenkomst over de privacy en security katern van SION. Hierin zal ook deze problematiek aan de orde komen.

4. Update iECK-programma (door HP Kohler): / Nummervoorziening

Ter kennisgeving geeft HP een presentatie aan de AR.

Implementatie UWLR

- Welke versie van UWLR gaat ingebouwd worden, de 1.0 of de 2.0 die er aan komt? Jacob Hop geeft aan dat voor het MBO de 2.0-versie noodzakelijk is - harmonisatie met EDEXML 2.0. Dit geldt ook voor de aanwezigen voor PO en VO.

Nummervoorziening

Toelichting over de besluitvorming binnen iECK over het ontwerpen van de gewenste nummervoorziening. De Doorbraak-Tafel Toegang heeft een (concept) eindnotitie opgesteld, met daarin het advies aan de stuurgroep van het Doorbraakproject om:

- een **systematiek van persistente identifiers** voor leerlingen en docenten in te voeren voor toegang tot digitaal leermateriaal (voor zowel PO, VO als MBO);
 - een **nummervoorziening** te realiseren, voor het ondersteunen van het registratieproces bij scholen en het borgen van de uniciteit van uitgegeven nummers;
 - er naar te streven deze voorziening (in een eerste versie) beschikbaar te hebben per schooljaar 2015, mits dit verenigbaar is met de vereiste zorgvuldigheid;
 - Kennisnet bestuurlijk verantwoordelijk te maken voor het projectmatig realiseren van de voorziening (als onderdeel van de ICT-basisinfrastructuur voor het onderwijs), onder besturing van de programmastuurgroep iECK
 - het project te starten met een ontwerpfase, waarin ook de in de markt aanwezige kennis rondom Trusted Third Parties wordt meegenomen, resulterend in een make/buy beslissing door de publieke partijen.
- Is een nummervertaler nodig?
Antwoord: je wil niet voor alle processen dezelfde nummers gebruiken, maar wel één plek waar je die nummers zou kunnen koppelen.

5. Update SION over IAA (Brian Dommisse)

SION-Instellingsidentiteit (door Brian Dommisse): samen met de sectorraden, Inspectie en Schoolinfo is een informatiekundige opzet gemaakt voor een nieuwe registratie van instellingen, werktitel: Basislijst Instellingen. Deze basislijst is in procesneutraal qua opzet, het moet ondersteunend zijn aan diverse processen waarin instellingen hun identiteit en/of die van onderdelen van de instelling delen met ketenpartners ten behoeve van het welslagen van die processen. Bestaande registers zijn opgezet vanuit een specifieke invalshoek welke niet altijd matcht met de informatiebehoefte in andere processen. In de presentatie is ingegaan op de metamodellen die nu zijn opgesteld en er is met de aanwezigen kort verkend worden of deze opzet volledig is (ook voor processen die niet in het onderzoek specifiek zijn onderzocht) en wat de impact is op bestaande processen en systemen.

Vraag naar aanleiding van de presentatie en de stukken daarover die bij dit verslag zijn gevoegd:

Zien jullie als architecten nu al andere concrete casussen/processen die van de opzet van de Basislijst gebruik zouden kunnen maken. Zo ja, wat is er nodig om de aansluiting compleet te maken (welke kenmerken moeten worden toegevoegd bijv.)?

- SION-Persoonsidentiteit (door Brian Dommisse): op basis van een in een eerder SION-onderzoek geconstateerde knelpunten tav de uitgifte en het gebruik van persoonsidentiteiten in diverse onderwijsprocessen is samen met de sectorraden, Surfnets, DUO en Kennisnet een beleidsvisie incl. uitgangspunten opgesteld, die zijn vertaald naar een eerste versie van een architectuurdocument. Deze visie is gericht op de lange termijn,

waarin een volwaardig sectoraal IAA-stelsel voor het onderwijs wordt geschetst met daarin een sectoraal nummerstelsel ondersteund door centrale voorzieningen plus de aansluiting op het eID-stelsel. De resultaten moeten alvorens formeel te worden vastgesteld nog verder worden aangescherpt en aangevuld met een eerste globale roadmap waarlangs de ontwikkeling kan verlopen. Niettemin zijn een aantal zaken nu al relevant voor lopende ontwikkelingen zoals die in het Doorbraakproject/Toegang en de contentketen en kan daar op geanticipeerd worden. In de presentatie zijn de tussenresultaten gepresenteerd.

Discussie:

- Nav de organisatorische eenheid “groep” (in PO en VO) werd de volgende opmerking gemaakt: “groep is een rommeltje”, niet echt een vaste eenheid zeker bij licenties afgeven. (deze opmerking werd ook bij het iECK KAT overleg gemaakt)
- Wat is nu de definitie van groep? Het is de “kleinste organisatorische eenheid” waarmee elke andere afgeleide eenheid in principe zou moeten worden kunnen opgebouwd.
- Hoe gaan we er voor zorgen dat je hier eenduidigheid krijgt? Gaat dat lukken met “alleen” de kenmerken en de afspraken die daarover gemaakt moeten worden?)
- Is leerling niet de kleinste eenheid? Een leerling is geen organisatorische eenheid (zie ook definitie in Ontwerpdocument). Leerlingen worden in groepen geplaatst en ook bij terugleveringen vanuit DUO, Inspectie etc. kan dat attribuut meegegeven worden bij de leerling. Daarmee
- “Het lijkt risicovol om instellingsidentiteit aan groepen op te hangen” (deze opmerking werd ook bij het KAT overleg gemaakt)
- Is VDOD hierop aangehaakt? ->> Nee, nog niet. Brian geeft aan dat de onderwijsraden eerst met de achterban per sector willen bespreken hoe de invulling zou moeten worden en dat dan daarna een verdere afstemming met leveranciers en andere ketenpartners zal gaan plaatsvinden. In het MBO is die actie al in gang gezet, want de implementatie zal voor het MBO als eerste op de rol staan. VDOD: je zult als keten hier het gezamenlijk het initiatief moeten nemen, scholen stellen wel de vragen en hebben de behoefte, maar overzien vaak niet wat de beste invulling is.

Brian [stuurt het document waarin de metamodellen zijn uitgewerkt](#) en ook een samenvatting van het Eindrapport instellingsidentiteit op.

Vraag aan de Architectuurraad: In principe wil het SION-traject graag iz Instellingsidentiteit horen of de opzet aansluit bij andere processen dan bekostiging, inspectie en verantwoording (de contexten die nu centraal staan in het SION-traject). Die vraag staat overigens al uit bij de uitgevers/distributeurs (KAT-team). De vervolgvraag is, hoe we het helemaal passend kunnen maken en of scholen dat ook in hun administratie kunnen verwerken. Hierbij is de kennis en medewerking van alle ketenpartijen zoals bijv. LAS-leveranciers echt bij nodig.

6. Ingediend voor in beheer name: Certificeringsschema tbv. Edukoppeling

Tonny licht kort toe wat er precies wordt ingediend: niet de transactiestandaard Edukoppeling – deze is al in beheer genomen bij Edustandaard (juni 2014), maar het certificeringsschema voor de context van Digitaal Aanmelden.

Korte discussie:

- Joost van Dijck geeft aan dat de VDOD zich eerst goed wil verdiepen in de transactiestandaard en het certificeringsschema alvorens tot implementatie over te gaan. Overigens is de VDOD van harte uitgenodigd deel te nemen bij de werkgroep Edukoppeling, die inmiddels 2 x bijeen is geweest.
- Beleggen van het certificeringsschema: Brian (vz. werkgroep Edukoppeling transactiestandaard) geeft aan dat de werkgroep op 1 oktober het advies heeft opgesteld om het inhoudelijk beheer en onderhoud van het schema NIET in de Edukoppeling werkgroep te gaan beleggen. Het certificeringsschema betreft niet alleen de uitwisseling van gegevens middels de transactiestandaard maar raakt ook andere processen en functies en vraagt derhalve om ook andere expertise met name op het gebied van wetgeving, privacy en security.

Vanwege tijdgebrek is de afspraak: Tonny mailt de relevante documenten rond met het verzoek **om uiterlijk voor 23 oktober** te reageren. Op 6 november neemt de Standaardisatieraad een besluit over in beheer name.

7. Volgende bijeenkomst

Brian: Er is een wijzigingsverzoek ingediend bij de werkgroep Edukoppeling om het REST-protocol op te nemen in die standaard. Dit is afgeraden in de werkgroep Edukoppeling, omdat REST qua toepassingsgebied afwijkt dan dat waar Edukoppeling strikt voor bedoeld is. Daarbij is wel gezegd dat het opnemen van REST als standaard in Edustandaard wel een goede zaak zou zijn, zekere gezien het brede gebruik ervan in veel onderwijstoepassingen. Een verzoek hiertoe kan in de volgende AR bijeenkomst besproken worden.

De volgende bijeenkomst staat gepland voor donderdag 15 januari 2015.